

Βαπτίζουν την γκρίνια «έσωστρέφεια»

του Νικ. Α. Γ. Λιναρδάτου

Μια από τις πολλές ωραίες λέξεις που καταστρέφονται, φθείρονται ή, εν πάση περιπτώσει, υποφέρουν στα χείλη και την γραφίδα των Νεοελλήνων είναι και η «έσωστρέφεια». Διαπιστώνει ο κ. Θεόδωρος Πάγκαλος, έγγονός του Θεόδωρου Παγκάλου, ότι το ΠΑΣΟΚ με την τελευταία Κυβέρνησή του διέλυσε την Ελλάδα (διέλυσε το κράτος και τη χώρα, είπε, αλλά για την Ελλάδα πρόκειται). Αυτό λοιπόν, με λογική Orwell, μετατρέπεται, μεταφράζεται ίσως είναι ακριβέστερο, σε ΠΑΣΟΚική «έσωστρέφεια». Παλιότερα ο κ. Πάγκαλος είχε μιλήσει για «χαμένη δεκαετία του '80» και πάλι έσωστρέφεια το είπαμε. Τι έσωστρέφεια; Αλήθειες είπε ο άνθρωπος.

Τό **Έγκυρο Λεξικό** της Κοινής Νεοελληνικής του 'Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Ίνστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανώλη Τριανταφυλλίδη) στο λήμμα «έσωστρέφεια» γράφει: «Η τάση του ανθρώπου να μὴν έξωτερικεύει τις σκέψεις και τὰ συναισθηματά του. Ένδοστρέφεια. ΑΝΤ.: Έξωστρέφεια» (μόνο αυτό στη σελίδα 533). Έδώ ο άνθρωπος έξωτερικεύσε τις σκέψεις του και μάλιστα με απόλυτη διαύγεια και ό τρόπος με τόν όποϊον έμίλησε, όπως περιγράφεται από τις έφημερίδες, δέν αφήνει καμμία άμφιβολία για τὰ συναισθηματά του. Σαφής λοιπόν ή διατύπωση, όργανή ή έκφορά της αλήθειας. Χαρακτηριστικά δηλαδή της έξωστρέφειας. Έσωστρεφείς ήτηξαν ποιητές, φιλόσοφοι, στοχαστές, έπιστήμονες. Πρός Θεοδ. "Όχι ό κ. Θεόδωρος Πάγκαλος.

Με τή **γλυκύτατη** λέξη «έσωστρέφεια» πάει τό κομματικό άπαράτ του ΠΑΣΟΚ να συγκάλυψει (με άλφαβητική σειρά, όη άξιολογική) τούς άνταγωνισμούς, τις άσυμφωνίες, τις γκρίνιες, τις διαφορές, τις διαφωνίες, τις διχογνωμίες, τις διχόνοιες, τις διχοστασίες, τις έριδες, τις ξεσυνερισμίες, που χαρακτηρίζουν και διέπουν τις σχέσεις τών μελών του μεταξύ τους. "Όλα αυτά τὰ άνθη του κακοφύονται και εύδοκμοϋν στους κήπους του ΠΑΣΟΚ. Και δέν τό λέω έγώ. Τή διαπίστωση έπιβεβαιώνει με τρόπον άμεσο και άναντίλεκτο ό ίδιος ό Πρόεδρος ό κ. Γιώργος Α. Παπανδρέου, ό όποϊός έκτιμά ότι «οί πολίτες έρχονται κ.λπ... παρά τήν γκρίνια που έχουμε στο έσωτερικό μας» («Καθημερινή», 30 Αύγουστου 2006). Υπογραμμίζω. Έδιάλεξε τήν πιό ήπια έκφραση. Θα μπορούσε με λίγη μεγαλύτερη χαλάρωση να τὰ πει όλα, όσα σκέφτεται.

Πριν από δύομισι χρόνια, λίγο πριν από τις έκλογές, τήν 6η Φεβρουαρίου 2004, ή «Εστία» είχε δημοσιεύσει με τόν τίτλο «Ανέτομος να κυβερνήσει» ένα κείμενό μου, τό όποϊο έγράφηκε έξ άφορμής του θέματος που προέκυψε με τήν τροπολογία Πάγκα. Σ' αυτό έσημείωνα: «...είναι προφανές ότι ό ίδιος είναι άνέτομος και άνώριμος να αναλάβει τις ευθύνες της πρωθυπουργίας της χώρας». Οί τελευταίες του ένεργειες υπό σχετικά όμοιάζουσες περιστάσεις (διαγραφές κ.λπ.), τείνουν να έπιβεβαιώσουν ότι ή έκτίμηση αυτή έξακολουθεί να έχει ισχύ. Τό κόμμα «σπαράσσεται», θά έγγραφε με δόση ύπερβολής ή λαϊκή έφημερίδα, και ό Πρόεδρος αίωρείται από τήν αναπολόγητη έπιβολή άύστηρης τιμωρίας (Γιάννος Παπαντωνίου) έως τήν άλλη άκρη, τήν άδυναμία του να άντιδράσει κάτως στην από τόν κ. Πάγκαλο απόλυτη άπαξίωση του «ανήματος» («ή κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ διέλυσε τή χώρα»). Μπροστά σε αυτήν τήν κατάσταση ή πλειοψηφία του λαοϋ φαίνεται να διστάζει να έμπιστευθεί τις τύχες της χώρας στο «άνημα». Θα τήν ξεναδιάλυσαι;

Έσωστρέφεια. Δύσκολα μπορεί κανείς να άποφύγει άναφορά στον George Orwell. Τό μήνυμα του «Χίλια έννιακόσια όγδόντα τέσσερα» είναι κατά κύριο λόγο ή κακομεταχείριση, ή κατάχρηση της γλώσσας για πολιτικούς σκοπούς. Σε παράρτημα με τόν τίτλο «Αρχές της Νεολεξίας» (Newspeak) στο τέλος του έργου σημειώνεται: «Η Νεολεξία ήταν ή έπίσημη γλώσσα της Ώκεανίας, που έφευρέθηκε για να καλύψει τις άνάγκες του ΑΠΤΣΟΣ ή 'Αγγλικού Σοσιαλισμοϋ». Δέν είχε ύπ' όψιν του τόν έλληνικό. Και πιο κάτω: «Ο σκοπός της Νεολεξίας ήταν όχι μόνο να προμηθεϋσει ένα μέσο έκφράσεως για τήν κοσμοαντίληψη και τις διανοητικές συνήθειες τών πιστών του ΑΠΤΣΟΣ, αλλά και να κάμει όλους τούς άλλους τρόπους σκέψεως άνεφικτους».

Συνεγίζω στο ύφος Orwell: Οί λέξεις από τήν παλιά γλώσσα, που παραμένουν σε χρήση, άπογυμνώνονται από κάθε άνεπιθύμητη έννοια. Έτσι π.χ. οι λέξεις έλευθερία, τιμή, δικαιοσύνη, ήθική, διεθνομίος, παγκοσμιοποίηση, δημοκρατία, θρησκεία άποφείγονται. "Αν εκ τών πραγμάτων είναι άναπόφευκτο να χρησιμοποιηθούν σημαίνουν: Έλευθερία, έλευθερία του διαδηλώνοντος εις βάρος του συμπολίτη του. Τιμή, τιμή του άγγουριου και της ντομάτας (ιδιαίτερα τόν χειμώνα) και οϋτω καθ' έξης. Η «έσωστρέφεια» άπωθεί και έπιχειρεί να έξαφανίσει τις έννοιες της γκρίνιας, της φαγωμάρας, του άνταγωνισμοϋ (για τή διαδοχή) κ.ο.κ.

Έσωστρέφεια. Άκούς τή λέξη και στον νοϋ σου έρχονται όνόματα ποιητών και φιλοσόφων που συγκεντρώθηκαν στον έαυτό τους άναζητώντας τή μυστική έμπειρία. Άκούω τή λέξη και στον νοϋ μου άναδύονται νεανικά μου προσανήματα στους χώρους άγαπημένων στοχαστικών και μυστικών ποιητών και φιλοσόφων του William Blake, του Friedrich Holderlin, του Giacomo Leopardi, του Novalis, του Rainer Maria Rilke, του Πλάτωνος, του Arthur Schopenhauer, του Soren Kierkegaard, Ζάφνου, από τό πουθενά. Μπάμι! Και σου προβάλλουν έναν Πάγκαλο. Έσωστρέφεια σου λένε. Που είναι ή έσωστρέφεια; Έγώ βλέπω μιά εύτραφή μεγαλόσωμη ύλική παρουσία που άποπνέει άλεγρία, ζωηράδα, έκδηλωτική διάθεση. Κάπου-κάπου σου πετάει και μερικές μεγάλες αλήθειες. Τήν Ελλάδα τήν διαλύσαμε. Δύο φορές. Τή δεκαετία του '80 και άργότερα από τό 2000 μετά Χριστόν και ύστερα. Να δώσει ό Θεός να μὴν τριτώσει, σχολιάζω έγώ.